

اشاره:

«پیش از سال ۱۳۸۳، قیمت الیاف و نخ‌های فیلامنتی پلی‌استری به دلیل تولید آن توسط چند شرکت محدود، گران‌قیمت بود اما از این سال به بعد و با راه‌اندازی پتروشیمی شهید تندگویان، تولید انواع الیاف و پلی‌استر در ایران با رشد چشمگیری مواجه و قیمت‌های محصولات پلیمری تا حدود زیادی کاهش یافته است.»

دکتر عبدالرزاقی ضمن بیان مطلب فوق، ضمن انتقاد نسبت به عدم توجه وزارت صنعت نسبت به صدور بی‌رویه مجوز فعالیت واحدهای تولید پلی‌استر گفت: بین سال‌های ۸۳ تا ۹۰ به دلیل مزیت خوراک ارزان چپیس پلی‌استر، بسیاری از واحدهای صنایع پایین‌دستی تولید نخ POY و الیاف استیپل به صورت قارچ‌گونه رشد یافتند و این مزیت نسبی خوراک به لایه‌های پایین زنجیره نساجی همانند تکسچرایزینگ و تولید پارچه منتقل نشد تا صنعت نساجی در بخش پلی‌استر به صورت متوازن رشد یابد اما سوال اینجاست چرا وزارت صنعت در صدور بی‌رویه مجوز فعالیت تولید الیاف استیپل و نخ POY محدودیتی در نظر نگرفت؟!

این فعال صنعت پتروشیمی اذعان داشت: اغلب تولیدکنندگان روی کاغذ، مدعی تولید چنین الیافی هستند اما حجم قابل توجه واردات الیاف استیپل ۱/۵ دنیر ۳۸ میلی‌متری به خوبی نشان می‌دهد که تا پیش از تأسیس یکی از شرکت‌های معتبر تولید الیاف و تامین بخشی از این بازار توسط این شرکت، میزان واردات محصول فوق در سال‌های مذکور بسیار بالا بوده است. مشروح گفت‌و‌گو با مدیر فروش و بازرگانی داخلی شرکت تجارت صنعت پتروشیمی خلیج فارس از نظر تان می‌گذرد...

تولیدکنندگان! کاغذی

ضمن معرفی بیشتر فعالیت‌ها و تولیدات شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس، در مورد وضعیت تولید و تأمین خوراک پتروشیمی برای واحدهای نساجی توضیحاتی ارائه نمایم.

شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس بزرگترین هلدینگ پتروشیمی کشور بوده و دارای بیش از ۱۰ شرکت پتروشیمی تولیدی، شرکت بازرگانی تجارت صنعت پتروشیمی و تعدادی پروژه‌های در حال راه‌اندازی دارد؛ این مجموعه نقش بسیار موثری در تأمین خوراک پتروشیمی صنایع پایین دست از جمله صنایع نساجی بر عهده دارد. این هلدینگ هر هفته بیش از ۴۵ هزار تن انواع محصولات پتروشیمی در بازار داخل با ارزش تقریبی ۹۰ - ۱۱۰ میلیارد تومان و سالیانه ۴-۳ میلیون تن به ارزش تقریبی چهار هزار میلیارد تومان به فروش می‌رساند. بخش کوچکی از هلدینگ خلیج فارس در پتروشیمی شهید تندگویان دارای واحدهای نساجی است که به تولید انواع چپیس

و نخ فیلامنتی پلی‌استر می‌پردازد و نقش موثری در تأمین خوراک صنایع نساجی کشور بر عهده دارد. شرکت تجارت صنعت پتروشیمی خلیج فارس متولی فروش کلیه پتروشیمی‌های این هلدینگ در بازار داخل و خارج می‌باشد. پتروشیمی، مزیت نسبی کشور ما است و محصولات آن باید به گونه‌ای در صنایع پایین دستی هدایت شود تا این صنایع بتوانند به رشد و توسعه دست یابند؛ همان‌طور که می‌دانید در حال حاضر محصولات پتروشیمی در بورس کالای ایران به قیمت فوب خلیج فارس ضریب ۹۵ درصد فروخته می‌شود.

نگاهی به وضعیت مصرف پلی‌استر در دنیا نشان می‌دهد که رشد پلی‌استر در دنیا روند صعودی خود را طی می‌کند و جایگزین بسیاری از الیاف (از پنبه تا اکریلیک و ...) شده است. قبل از سال ۱۳۸۳، قیمت الیاف و نخ‌های فیلامنتی پلی‌استری به دلیل تولید آن توسط چند شرکت محدود، گران‌قیمت بود اما از این سال به بعد و با راه‌اندازی پتروشیمی شهید تندگویان، تولید انواع الیاف و پلی‌استر در ایران با رشد چشمگیری مواجه و قیمت‌های محصولات پلیمری تا حدود زیادی کاهش یافته است.

بین سال‌های ۸۳ تا ۹۰ به دلیل مزیت خوراک ارزان چپیس پلی‌استر، بسیاری از واحدهای صنایع پایین‌دستی تولید نخ POY و الیاف استیپل به صورت قارچ‌گونه رشد یافتند و این مزیت نسبی

متأسفانه در حال حاضر تولیدکننده ایرانی کوچک‌ترین نقشی در افزایش قیمت تمام شده ندارد و بخش عمده این امر به مقررات دست و پاگیر نهادهای دولتی باز می‌گردد که به عناوین مختلف جلوی حرکت را از تولیدکننده سلب می‌کند

خوراک به لایه‌های پایین زنجیره نساجی همانند تکسچرایزینگ و تولید پارچه منتقل نشد تا صنعت نساجی در بخش پلی‌استر به صورت متوازن رشد یابد اما سوال اینجاست چرا وزارت صنعت در صدور بی‌رویه مجوز فعالیت تولید الیاف استیپل و نخ POY محدودیتی در نظر نگرفت؟! همچنین چرا هیچ‌گونه نظارتی بر تکنولوژی‌های وارد شده در کشور انجام نپذیرفته است؟

در بخش تولید الیاف و نخ‌های فیلامنتی پلی‌استری به جای سرمایه‌گذاری اصولی و ایجاد واحدهای بزرگ و دایرکت و تکمیل زنجیره عمودی صنایع پلی‌استر از ابتدای زنجیره (تولید پارازایلن و اسید ترفتالیک و

پلیمرزاسیون تا الیاف و نخ و پارچه) همانند ریلاینس هند و بسیاری از شرکت‌های مطرح دنیا در ایران به واسطه مزیت نسبی قیمت خوراک چیپس پلی‌استر تعداد زیادی از واحدهای کوچک POY و الیاف استیپل وابسته به چیپس نساجی به وجود آمده‌اند و متأسفانه عدم توجه به تکنولوژی و کیفیت و تنوع الیاف و نخ‌های تولیدی در مدت زمانی کوتاه تولید این نوع محصولات را در بازار داخل اشباع نمود به گونه‌ای که امروز تعدادی از واحدهای استیپل متوقف شده‌اند و واحدهای POY نصب شده و راه اندازی نشده در کشور مشاهده می‌شود.

در سال‌های اخیر تعداد شرکت‌هایی که با تکنولوژی ضعیف چینی، غیر دایرکت و براساس ظرفیت‌های پایین به تولید نخ POY و الیاف استیپل می‌پردازند، بیش از اندازه افزایش پیدا کرده است اما واقعیت این است که بر اساس دانش امروزی واحدهای با تولید کمتر از ۲۰۰ تن نخ POY یا الیاف استیپل در روز و به صورت غیر دایرکت، محکوم به شکست هستند. همچنین تکنولوژی اکثر شرکت‌های تاسیس شده در

این فاصله زمانی عمدتاً از کشور چین بوده است شاهد این ادعا آن است که از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۴ هیچ واحدی در ایران نتوانست الیاف استیپل ۱/۵ دنیر ۳۸ میلی‌متری به گونه‌ای تولید نماید که مناسب رنگرزی باشد. اغلب تولیدکنندگان روی کاغذ مدعی تولید چنین الیافی هستند اما حجم قابل توجه واردات الیاف استیپل ۱/۵ دنیر ۳۸ میلی‌متری به خوبی نشان می‌دهد که تا پیش از تأسیس یکی از شرکت‌های معتبر تولید الیاف و تامین بخشی از این بازار توسط این شرکت، میزان واردات محصول فوق در سال‌های مذکور بسیار بالا بوده است. همچنین در بخش نخ POY تولیدات نخ ظریف و با فیلامنت بالا در کشور وجود نداشت تا اینکه اخیراً چند شرکت در این زمینه سرمایه‌گذاری نموده‌اند.

عدم توجه به سرمایه‌گذاری اصولی و تکنولوژی در این بخش موجب شده است تا قیمت تمام شده الیاف و نخ‌های تولیدی در این بخش توسط صنایع کوچک و غیر دایرکت بالا و غیر قابل رقابت در بازارهای جهانی باشد. در حال حاضر صادرات الیاف استیپل

و نخ در مقایسه با ظرفیت ایجاد شده در صنعت داخل بسیار کم می‌باشد

۴ پس در بخش تولید الیاف و نخ پلی استر دارای مزیت نسبی نیستیم؟

وقتی در صنعت پلی استر کشور، قیمت تمام شده الیاف استیپل و نخ POY در مقایسه با سایر دنیا بالا می‌باشد قدرت رقابت وجود نخواهد داشت بنابر این نمی‌توان از مزیت نسبی سخن گفت! در حال حاضر اگر قیمت چپیس ۹۵ درصد فوب خلیج فارس برداشته شود و یا قیمت چپیس در بورس کالا با رقابت ۱۰ درصد به فروش برسد، بسیاری از واحدها با مشکل مواجه می‌شوند پس عملاً از سوی دولت سوبسید داده می‌شود تا یکسری از کارخانه‌ها باقی بمانند اما همه می‌دانیم صنعتی که با سوبسید روی پاهای خود بایستد هیچ‌گاه رشد نخواهد کرد.

نساجی در ایران، اشتغال‌زاترین صنعت کشور محسوب می‌شود به شرط این که سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در آن منطقی و هدفمند باشد. اگر زنجیره تولید پلی‌استر در ایران منطقی سرمایه‌گذاری می‌شد امروز بایستی شاهد صادرات قابل توجه محصولات پلی‌استری می‌بودیم نکته بسیار مهم دیگر در صنعت نساجی ایران آن است که بخش پوشاک بسیار ضعیف و صنعت مد در این حلقه، مفقود شده است. در کشوری مانند ترکیه، صنعت مد، میزان مصرف پوشاک و صادرات این کشور را افزایش داده است اما، آیا در ایران صنعت مد وجود دارد؟ بسیار کم! پس چگونه می‌توانیم پارچه‌های

تولید شده داخلی را در قالب پوشاک به مردم عرضه کنیم؟ چگونه می‌توان مصرف‌کننده را مجاب کرد به جای خرید از ال‌سی‌وای کی‌کی، پوشاک تولید داخل خریداری نماید؟ وقتی صنعت مد در کشور ما وجود ندارد، چرا انتظار داریم تولیدات نساجی داخلی توسعه یابد و صنعت پوشاک معجزه کند؟! در شهر نساجی پراتوی ایتالیا، بسیاری از نخ‌ها و پارچه‌های مورد مصرف در تولید پوشاک اروپایی تولید کشور چین است که در این شهر تبدیل به محصولات برندهای معتبر و مطرح اروپایی می‌شود. به جز برخی مارک‌های معروف، محصولات بسیاری از برندها مانند زارا و ... کیفیت پارچه و دوخت متوسطی دارند خریدار این برندها در واقع پول طراحی و مد را می‌پردازند نه پول کیفیت بالای پارچه را!

۴ عرضه خوراک پتروشیمی در بورس کالا در میان صنعتگران نساجی، موافقان و مخالفان بسیاری دارد. دیدگاه شما این زمینه چیست و آیا با خروج عرضه مواد پتروشیمی از بورس کالا موافق هستید؟

فعالان پتروشیمی تمایل بسیاری به خروج از بورس کالا دارند چه دلیل منطقی وجود دارد که مجتمع‌های پتروشیمی کارمزد‌های سنگین بپردازند تا برای بورس کالا درآمدزایی کنند!! اما اینجانب معتقدم با توجه به تجربیات گذشته و رانت‌های موجود در این بخش، بهتر است محصولات پتروشیمی در بورس کالا عرضه شوند در غیر این صورت با مافیای بسیار قدرتمند و ریشه‌داری

مواجه خواهیم شد که نمی‌توان با آن مقابله کرد. به محض خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالا، داستان بی‌سرانجام و تلخی آغاز خواهد شد که انتهایی برای آن وجود ندارد... پس در حال حاضر عادلانه‌ترین روش تقسیم مواد پتروشیمی، عرضه توسط بورس کالا است که تمام معاملات به صورت روشن و شفاف قابل مشاهده و دسترسی است و انحصاری برای گروه‌های مافیایی و رانتی به وجود نمی‌آورد.

۴ به اعتقاد شما چگونه می‌توان صنعت نساجی

پلی استر را از انبوه مشکلات نجات داد؟

ابتدا باید جلوی قاچاق و واردات انبوه غیرقانونی را گرفت، در گام بعدی، باید واحدهای زیان‌ده متوقف شوند زیرا تزریق پول و وام برای ادامه حیات این قبیل تولیدکنندگان، بی‌فایده به نظر می‌رسد. سپس سرمایه‌گذاری اصولی و طبق برنامه مشخص انجام شود. در شرایط فعلی توصیه اینجانب به شرکت‌های کوچک و غیر دایرکت و ظرفیت پایین در صنایع پلی‌استر الیاف و نخ آن است که با تکمیل زنجیره ارزش و توسعه عمودی به سمت تولید محصولات پایین دست خود حرکت نمایند حتی می‌توانند با یکدیگر تشکیل هلدینگ بدهند و در زمینه پایین دست به طور مشترک سرمایه‌گذاری نمایند و به یک کارخانه بزرگ تبدیل شوند اما مشکل اینجاست که اغلب آنان تمایلی به کار مشترک با یکدیگر ندارند و ترجیح می‌دهند به تنهایی در این بازار پر رقابت و دشوار فعالیت کنند و البته زیان‌ده باشند!